

دانش وازگان امنیت بین المللی

نویسنده: پُل رابینسون

ترجمه: اداره کل مطالعات راهبردی

معاونت امور بین الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی

اداره کل مطالعات راهبردی

زمستان ۱۳۸۹

سیرشناسه	راینسون، پل اف. - ۱۹۶۶ -
عنوان و نام پدید آور	دانش واژگان امنیت بین المللی / نویسنده پل راینسون؛ ترجمه اداره کل مطالعات راهبردی با همکاری آزاده مومنی و ایرج فروزان و قاسم علی دوستی
مشخصات نشر	تهران وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت امور بین الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی، اداره کل مطالعات راهبردی ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	۲۴۰ ص
شابک	۸۰۰۰۰ ریال : 978-964-04-5929-4
وضعیت فهرست نویسی	فہپا
یادداشت	عنوان اصلی : Dictionary Of international security 2008
یادداشت	کتابنامه به صورت زیر نویس
موضوع	امنیت بین الملل -- واژه نامه ها
شناسه افزوده	مومنی آزاده، ۱۳۵۵ - مترجم
شناسه افزوده	فروزان، ایرج، مترجم
شناسه افزوده	علی دوستی، قاسم، مترجم
شناسه افزوده	ایران، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت امور بین الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی، اداره کل مطالعات راهبردی
شناسه افزوده	JZ ۵۵۸۸ / ۱۶۳۲ ۱۳۸۹
رده بندی گره	۲۳۷ / ۱۷۰۳
رده بندی دیویی	۲۳۴۱۹۵۷
شماره شابک ملی	

نام کتاب:

نویسنده:	پل راینسون
ترجمه:	اداره کل مطالعات راهبردی با همکاری آزاده مومنی و ایرج فروزان
ناشر:	و قاسم علی دوستی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - معاونت امور بین الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی؛ اداره کل مطالعات راهبردی
صفحه آرای:	مجید کرکی
طرح جلد:	شیرین قوینه
نوبت چاپ:	اول ۱۳۸۹
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
لیتوگرافی:	دانش و تصویر
چاپ و صحافی:	معرفت
قیمت:	۸۰۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۰۴-۵۹۲۹-۴

آدرس: تهران - پل سید خندان - خیابان شهید کابلی - ساختمان ولی امر (عج) - طبقه دهم - مرکز مطالعات راهبردی دیپلماسی دفاعی
تلفن: ۸۸۴۶۹۳۲۶ و ۸۸۴۶۸۸۲۷

بسم الله الرحمن الرحيم

سخن ناشر

امنیت بین الملل در محیط پیچیده جهان امروز از مباحث ابهام برانگیز بوده و علیرغم تلاش‌های مستمر نظریه پردازان و محققین این حوزه، تا کنون تلقی و برداشت واحدی در این خصوص به وجود نیاورده است؛ اما آنچه به صورت حداقل در مورد واژه «امنیت» قابل تعریف است، انکار جنبه‌ی سلبی آن یعنی «نبود ترس» است تا در سایه آن توسعه همه‌جانبه پایدار صورت گیرد.

نگاه سنتی بر واژه «امنیت بین الملل» صرفاً بر پایه تهدیدات نظامی و ملت-دولت استوار می‌باشد؛ لکن در چند دهه اخیر برداشت از امنیت بایستی هم توسعه و هم تعمیق یابد. بدین معنی که با وسعت دادن این واژه به دظاهر امنیت اعم از امنیت محیطی، امنیت اجتماعی، امنیت اقتصادی، امنیت فردی، گمراهی و همگانی را نیز شامل شود و با عمق دادن آن، نقطه مرجع صرفاً در دولت-ملت نمانده و به سطح افراد و اقشار (امنیت انسانی) بسط یابد.

کتاب «دانش واژگان امنیت بین الملل» به تعبیر مؤلف آن، «کسر بانول رایینسون، از دیدگاه قدیمی به امنیت بین الملل فراتر رفته و شامل موضوعات امنیت اقتصادی، امنیت انرژی، امنیت محیطی، امنیت انسانی و امنیت اجتماعی گردیده و کلیه تغییر و مباحث مرتبط با سازمان‌ها، مؤسسات و بازیگران اصلی جهان را تحت پوشش قرار داده است. با وجودی که تولید یک اثر فراگیر و جامع در این موضوع پیچیده و گسترده غیر ممکن به نظر می‌رسد، اما در این کتاب تلاش شده است به موضوعاتی تأکید گردد که بیشترین ارتباط موضوعی با مباحث امنیت بین الملل در زمان معاصر داشته باشند. بنابراین قلمرو واژگانی این کتاب شامل موارد ذیل می‌باشد:

- انواع امنیت؛

- مفاهیم مربوط به امنیت بین الملل؛

- مصادیق تهدید علیه امنیت؛

- مقوله‌های پاسخ به تهدیدات؛

- موارد مربوط به صلح؛

- گروه‌های اصلی تروریستی و غیر دولتی؛

- مقوله‌های مرتبط با معاهدات مهم بین‌الملل؛

- سازمان‌های مهم جاسوسی و اطلاعاتی؛

- عناویر مرتبط با سازمان‌های بین‌المللی.

این کتاب رچه امنیت بین‌الملل را با دیدگاه سنتی صرفاً نظامی محور ندانسته و سایر ابعاد و عطاها را به طور سیستمی محور مورد بررسی قرار داده است، اما نبایستی فراموش نمود نویسندگان اف‌ری است که سابقه و تجربه خدمت در ارتش انگلستان و کانادا و نیز پیشینه آکادمیک و دستگاه‌های نظامی داشته و ماهیتاً متأثر از آموزه‌های نظامی و ریشه‌های فکری و پیش‌دوری‌های غربی بوده که اساساً با دیدگاه‌های سیاسی و امنیتی متفاوت دارد. لکن به دلیل وجود این اثر و دیگر ویژگی‌های آن به ویژه از جهات شناخت بینش‌های مؤثر بر تفکر امنیتی و دفاعی غرب، می‌تواند کمک بسیار مؤثری برای پژوهشگران و نویسندگان کشورمان فراهم نماید.

اداره کل مطالعات راهبردی، معاونت امور بین‌الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی به عنوان ناشر، این کتاب را به دلیل ویژگی‌های آن و پاسخ‌گویی به بخشی از پرسش‌های روز به فارسی برگردانده است؛ باشد تا به عنوان مرجع درک محیط امنیتی بین‌المللی مورد استفاده اندیشمندان و مدیران عالی حوزه سیاست، دفاع و امنیت قرار گیرد. لازم به ذکر است که تعاریف و نقطه نظرات ارائه شده در این کتاب صرفاً نظرات نویسندگان بوده و الزاماً مورد پذیرش معاونت امور بین‌الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی نمی‌باشد.

معاون امور بین‌الملل، ارتباطات و مطالعات دفاعی

مهندس نصرالله کلانتری

فهرست عناوین

صفحه

عنوان فارسی

(A)

۲۹	جنگ مطلق
۲۹	اتحادیه افریقا
۳۰	ایدز
۳۰	قدرت هوایی
۳۱	تیپ شهدای الاقصی
۳۲	القاعده
۳۴	اغتشاش - هرج و مرج
۳۵	پیمان آنتارکتیک (قطب جنوب)
۳۵	پیمان موشک ضد بالستیک
۳۶	مماشات
۳۷	کنترل تسلیحات
۳۹	مسابقات تسلیحاتی
۴۰	اتحاد ملت های جنوب شرقی آسیا (آسه آن)
۴۱	جنگ نامتقارن
۴۱	گروه استرالیایی
۴۲	توازن قدرت

(B)

۴۳	موشک بالستیک
----	--------------

۴۴	 هیاهوی جمعی
۴۴	 معاهدات سلاحهای سمی و میکروبی
۴۵	 سلاحهای میکروبی
۴۶	 دو قطبی

(C)

۴۶	 فرمانده و کنترل
۴۷	 سازمان سوسی مرکزی (سیا)
۴۸	 معاهدات سلاحهای مایه ویژه
۴۹	 سلاحهای شیمیایی میکروبی، رادیواکتیو، و هسته ای
۴۹	 سلاحهای شیمیایی
۵۰	 معاهدات سلاحهای شیمیایی
۵۱	 جنگ داخلی
۵۲	 جنگ سرد
۵۳	 دفاع جمعی
۵۳	 امنیت دسته جمعی
۵۴	 سیاست دفاعی و امنیتی مشترک اروپا
۵۶	 کشورهای مستقل مشترک المنافع
۵۶	 امنیت ارتباطات
۵۷	 امور اضطراری پیچیده
۵۸	 پیمان جامع منع آزمایشات هسته ای
۵۸	 امنیت همه جانبه
۵۹	 امنیت رایانه

۵۹	 تدابیر ایجاد اطمینان و امنیت
۶۰	 پیشگیری اختلاف
۶۱	 حل اختلاف
۶۲	 سیاست تحدید
۶۳	 قراردادی
۶۳	 نیروهای متعارف در پیمان اروپا
۶۴	 امنیت مسافرکی
۶۵	 ضد شورش
۶۶	 ضد تروریسم
۶۷	 کودتا
۶۸	 اقدام پنهان
۶۸	 مطالعات انتقادی امنیتی
۶۹	 موشک کروز
۷۰	 جنگ مجازی (سایبری)

(D)

۷۱	 تنوری صلح دمکراتیک
۷۳	 بازدارندگی
۷۴	 اداره عمومی امنیت خارجی
۷۵	 اداره مراقبت سرزمینی
۷۵	 بمب کثیف
۷۵	 خلع سلاح
۷۶	 بیماری

(E)

- ۷۶ جامعه اقتصادی کشورهای آفریقای غربی
- ۷۷ تحریم های اقتصادی
- ۷۸ امنیت اقتصادی
- ۷۹ آزادسازی
- ۸۰ امنیت انرژی
- ۸۱ تعهد
- ۸۲ معاهده تغییر در محیط زیست
- ۸۲ امنیت محیط زیست
- ۸۴ تشدید اقدامات
- ۸۵ مفاهیم ذاتا بحث پذیر
- ۸۶ پاکسازی قومی
- ۸۷ منازعه قومی
- ۸۸ شورای مشارکت یورو آتلانتیک
- ۸۸ نیروهای واکنش سریع اروپا
- ۸۸ سازمان دفاع و امنیت اروپا
- ۸۸ اسکادیتانا آسکاتاسونا

(F)

- ۸۹ دولتهای ناموفق
- ۹۰ فتح
- ۹۰ اداره بازرسی فدرال
- ۹۱ مرکز امنیت فدرال روسیه

- ۹۲ امنیت غذایی
- ۹۳ جنگ نسل چهارم
- ۹۴ نیروهای مسلح انقلابی کلمبیا

(G)

- ۹۴ معاهدات ژنو
- ۹۶ نسل کشی
- ۹۷ مدیریت اصلی جاسوسی در ستاد کل
- ۹۸ جنگ جهانی بر علیه تروریسم
- ۹۹ قرارگاه ارتباطی دولت
- ۱۰۰ جنگ چریکی
- ۱۰۱ شورای همکاری خلیج
- ۱۰۱ وزارت امنیت کشور (چین)

(H)

- ۱۰۲ حماس
- ۱۰۳ قدرت سخت
- ۱۰۳ تسلط
- ۱۰۴ حزب الله
- ۱۰۵ اچ.آی.وی
- ۱۰۵ امنیت میهن
- ۱۰۶ امنیت انسانی
- ۱۰۷ مداخله بشردوستانه

(I)

- ۱۰۸ امنیت اطلاعات
- ۱۰۹ جنگ اطلاعات
- ۱۰۹ شورش
- ۱۱۰ اطلاعات جاسوسی
- ۱۱۱ پیمان نیوهای هسته ای میان برد
- ۱۱۲ آزادش بین المللی انرژی اتمی
- ۱۱۳ دیوان بین الملل دادگستری
- ۱۱۴ دادگاه جنایی بین الملل
- ۱۱۵ حقوق بین الملل
- ۱۱۷ قابلیت ضربه دوم آسیب پذیر
- ۱۱۷ ارتش جمهوری خواه ایرلند
- ۱۱۹ جنگ نامنظم
- ۱۱۹ جهاد اسلامی
- ۱۱۹ جنبش اسلامی ترکستان
- ۱۲۰ جنبش اسلامی ازبکستان
- ۱۲۰ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

(J)

- ۱۲۰ جهاد
- ۱۲۲ کمیته مشترک جاسوسی
- ۱۲۳ تنوری جنگ عادلانه

(K)

۱۲۴ کانگرا- جل

(L)

۱۲۵ قدرت زمینی

۱۲۵ پیمان منطقه آزاد نیروهای هسته ای امریکای لاتین

۱۲۶ حقوق دریاها

۱۲۶ بهره‌های آزاد بخش تأمیل

۱۲۷ پیمان منع آزمایشات محدد

۱۲۷ جنگ محدود

۱۲۸ ارتش مقاومت مسیح

(M)

۱۲۸ مزدوران

۱۲۹ ام. ای. فایو

۱۲۹ ام. ای. سیکس

۱۲۹ مهاجرت

۱۳۰ نظامی سازی و مسلح کردن فضا

۱۳۱ مجتمع صنعتی - نظامی

۱۳۳ رژیم کنترل تکنولوژی موشکی

۱۳۴ موساد

۱۳۴ چند جانبه گرایی

۱۳۶ نابودی قطعی دو جانبه

(N)

- ۱۳۷ منافع ملی
- ۱۳۸ دفاع موشکی ملی
- ۱۳۹ قدرت ملی
- ۱۴۰ امنیت ملی
- ۱۴۲ سازمان امنیت ملی
- ۱۴۳ شورای امنیت ملی
- ۱۴۴ نو محافظه گرایان
- ۱۴۵ جنگ شبکه ای
- ۱۴۶ معاهده منع تکثیر
- ۱۴۸ فرماندهی پدافند هوا - فضای امریکا، شمالی
- ۱۴۹ سازمان پیمان آتلانتیک شمالی
- ۱۵۱ گروه عرضه کنندگان هسته ای
- ۱۵۱ تسلیحات هسته‌ای

(O)

- ۱۵۳ سازمان دولتهای امریکایی
- ۱۵۳ سازمان امنیت و همکاری در اروپا
- ۱۵۴ جرایم سازمان یافته
- ۱۵۶ معاهده آتاوا
- ۱۵۷ معاهده ماوراء جو

(P)

- ۱۵۷ سازمان آزادی بخش فلسطین (PLO)

۱۵۹		جهاد اسلامی فلسطین
۱۵۹		بیماریهای فراگیر
۱۶۰		معاهده منع آزمایشات جزئی
۱۶۱		حزب کارگران کردستان (pkk)
۱۶۲		مشارکت برای صلح
۱۶۲		پاسداران
۱۶۳		صلح
۱۶۴		برقراری صلح
۱۶۶		اجرای صلح
۱۶۷		حفظ صلح
۱۶۸		ایجاد صلح
۱۶۸		عملیات صلح
۱۶۹		جبهه مردمی برای آزادی فلسطین
۱۷۰		جنگ پیشگیرانه
۱۷۱		شرکتهای خصوصی نظامی (PMCs)
۱۷۳		تکثیر
۱۷۴		اقدامات امنیتی مربوط به تکثیر
۱۷۵		تبلیغات
۱۷۶		عملیات روانی (PSYOPS)

(R)

۱۷۷		سلاحهای رادیولوژیکی
۱۷۸		واقعگرایی